

**LEGE nr. 60 din 23 septembrie 1991 (*republicata*)
privind organizarea si desfasurarea adunarilor publice
EMITENT: PARLAMENTUL
PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 888 din 29 septembrie 2004**

*) Republicata in temeiul art. II din Legea nr. 31/2004 pentru modificarea si completarea Legii nr. 60/1991 privind organizarea si desfasurarea adunarilor publice, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 223 din 15 martie 2004, dandu-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 60/1991 a fost publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 192 din 25 septembrie 1991 si a fost modificata si completata prin:

- Ordonanta Guvernului nr. 55/1994 privind majorarea limitelor minime si maxime ale amenzilor contraventionale stabilite prin acte normative aflate in vigoare la 1 iunie 1994, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 242 din 29 august 1994, aprobata prin Legea nr. 129/1994, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 354 din 21 decembrie 1994;

- Legea nr. 31/2004, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 223 din 15 martie 2004;

- Legea nr. 208/2004 pentru completarea art. 1 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea si desfasurarea adunarilor publice, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004.

**CAP. I
Dispozitii generale**

ART. 1 Libertatea cetatenilor de a-si exprima opiniile politice, sociale sau de alta natura, de a organiza mitinguri, demonstratii, manifestatii, procesiuni si orice alte intruniri si de a participa la acestea este garantata prin lege. Asemenea activitati se pot realiza numai pasnic si fara nici un fel de arme.

Adunarile publice - mitinguri, demonstratii, manifestatii, competitii sportive, procesiuni si altele asemenea -, ce urmeaza sa se desfasoare in piete, pe caile publice ori in alte locuri in aer liber, se pot organiza numai dupa declararea prealabila prevazuta de prezenta lege.

Pentru competitii sportive internationale, precum si pentru manifestarile sportive internationale, declararea prealabila este obligatorie, indiferent de locul de desfasurare a acestora.

ART. 2

Adunarile publice trebuie sa se desfasoare in mod pasnic si civilizatat, cu protectia participantilor si a mediului ambiant, fara sa stagneze folosirea normala a drumurilor publice, a transportului in comun, cu exceptia celor autorizate, functionarea institutiilor publice sau private, a celor de invatamant, cultura si sanatate, a unitatilor economice ori sa degeneze in actiuni turbulente de natura a pune in primejdie ordinea si linistea publica, siguranta persoanelor, integritatea corporala, viata sau bunurile acestora ori ale domeniului public, si nu pot fi continuate dupa ora 23,00, caz in care intra sub incidenta dispozitiilor Legii nr. 61/1991 pentru sanctionarea faptelor de incalcare a unor norme de convietuire sociala, a ordinii si linistii publice, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

ART. 3

Nu trebuie declarate in prealabil adunarile publice al caror scop il constituie manifestarile culturalartistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale, precum si cele care se desfasoara in exteriorul sau in incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. In cazul in care organizatorii adunarilor publice nesupuse declararii prelabile detin indicii sau date ca desfasurarea lor s-ar putea solda cu acte de dezordine ori ca ar putea sa duca la manifestari violente, au obligatia sa solicite din timp primarilor, unitatilor de jandarmi competente teritorial si politiei locale sprijin de specialitate.

ART. 4

Primarul municipiului, orasului sau comunei, unitatile de jandarmi competente teritorial si politia locala sunt obligate sa asigure conditiile necesare in vederea desfasurarii normale a

adunarilor publice, iar organizatorii au obligatia sa intreprinda actiunile ce se impun pentru ca acestea sa se desfasoare in conformitate cu prevederile art. 2.

ART. 5

Organizarea si desfasurarea adunarilor publice sunt interzise in imediata apropiere a garilor, porturilor, aeroporturilor, statiilor de metrou, spitalelor, obiectivelor militare, a unitatilor economice cu instalatii, utilaje sau masini cu grad ridicat de pericol in exploatare.

De asemenea, este interzisa desfasurarea simultana a doua sau mai multe adunari publice distincte, in acelasi loc sau pe aceleasi trasee, indiferent de caracterul acestora.

CAP. II

Declararea prealabila a adunarilor publice

ART. 6

Pentru organizarea adunarilor publice solicitantii se vor adresa, in scris, primarului unitatii administrativ-teritoriale pe a carei raza urmeaza sa se desfasoare adunarea.

ART. 7

Organizatorii adunarilor publice vor depune declaratia scrisa la primariile municipale, orasenesti sau comunale pe al caror teritoriu acestea urmeaza sa se desfasoare, cu cel putin 3 zile inainte de data desfasurarii acestora, in care trebuie sa mentioneze denumirea sub care este cunoscut grupul organizator, scopul, locul, data, ora inceperii si durata actiunii, traseele de afluire si defluire, numarul aproximativ al participantilor, persoanele imputernicite sa asigure si sa raspunda de masurile de organizare, serviciile pe care le solicita din partea consiliului local, a politiei locale si jandarmeriei, potrivit modelului prezentat in anexa.

ART. 8

Se infiinteaza comisia de avizare a cererilor de organizare a adunarilor publice la nivelul tuturor consiliilor locale, formata din primar, secretarul comunei sau al orasului, dupa caz, reprezentanti ai politiei si ai jandarmeriei.

In cazuri justificate, cu acordul organizatorilor, comisiile de avizare pot sa modifice unele elemente cuprinse in declaratia prealabila a acestora.

ART. 9

Sunt interzise adunarile publice prin care se urmareste:

- a) propagarea ideilor totalitare de natura fascista, comunista, rasista, sovina sau ale oricaror organizatii terorist-diversioniste, defaimarea tarii si a natiunii, indemnul la ura nationala sau religioasa, incitarea la discriminare, la violenta publica si la manifestari obscene, contrare bunelor moravuri;
- b) organizarea unei lovituri de stat sau altei actiuni contrare sigurantei nationale;
- c) incalcarea ordinii, sigurantei sau moralitatii publice, a drepturilor si libertatilor cetatenilor ori punerea in pericol a sanatatii acestora.

ART. 10

Primarul localitatii, la propunerea comisiei de avizare, poate interzice organizarea adunarilor publice atunci cand:

- a) detine date de la organele specializate, din care rezulta ca desfasurarea acestora ar duce la incalcarea prevederilor art. 2;
- b) in perioada, locul si pe traseele unde acestea ar urma sa se desfasoare se executa lucrari edilitargospodaresti de amploare.

In termen de doua zile primarul este obligat sa comunice organizatorilor decizia de interzicere, care poate fi contestata in conditiile Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificarile ulterioare.

ART. 11

Decizia prin care se interzice desfasurarea adunarii publice se comunica in scris organizatorului, cu aratarea motivelor care au determinat-o, in termen de 48 de ore de la primirea declaratiei scrise.

CAP. III
Obligatii privind organizarea si desfasurarea adunarilor publice
SECTIUNEA I
Obligatiile organizatorilor si participantilor la adunarile publice

ART. 12

Organizatorii adunarilor publice sunt obligati:

- a) sa inregistreze declaratiile de desfasurare a adunarilor publice la unitatile de jandarmi competente teritorial, cu cel putin 48 de ore inainte;
- b) sa stabileasca persoanele responsabile pentru conducerea adunarilor publice;
- c) sa asigure un dispozitiv propriu de ordine format din personal purtand insemne distinctiv, stabilite impreuna cu comandantul unitatii de jandarmi care asigura masurile de ordine publica;
- d) sa delimiteze spatiul de desfasurare a adunarilor publice prin semne distinctiv si vizibile, iar cand acestea se desfasoara in deplasare, sa ia masuri pentru limitarea spatiului de circulatie ocupat;
- e) sa achite anticipat, pe baza de deviz si factura, contravaloarea serviciilor si a amenajarilor solicitate consiliilor locale pentru desfasurarea normala a adunarilor publice;
- f) sa stabileasca traseele de afluire si defluire a participantilor si sa ia masuri ca ocuparea spatiilor destinate desfasurarii adunarilor publice sa aiba loc cu putin timp inainte de ora inceperii activitatilor, iar parasirea lor sa se faca imediat dupa ora limita stabilita;
- g) sa ia masuri pentru interzicerea participarii la adunarile publice a persoanelor care au asupra lor bauturi alcoolice sau care se afla sub influenta acestora;
- h) sa ia masuri pentru indepartarea participantilor care, prin modul de manifestare, tulbura ordinea si linistea publica, iar cand acestia nu se supun, sa ii semnaleze organelor de politie;
- i) sa intrerupa imediat adunarea publica atunci cand constata ca au intervenit fapte de natura celor prevazute la art. 2; dupa restabilirea ordinii adunarea publica poate continua in limita timpului initial aprobat;
- j) sa interzica participarea la adunarile publice a persoanelor care au asupra lor arme de orice fel, materiale explozive sau incendiare, substante iritantlacrimogene sau cu efect paralizant, dispozitive pentru socuri electrice ori alte obiecte ce pot fi folosite pentru actiuni violente sau de tulburare a desfasurarii normale a acestora.

In cazul in care participantii la adunari publice au formulat petitii sau memorii, acestea pot fi prezentate autoritatilor publice destinate de un grup de maximum 10 persoane.

ART. 13

Participantii la adunarile publice sunt obligati:

- a) sa respecte recomandarile facute de organizatorii adunarilor publice, imputernicitii acestora sau organele de ordine;
- b) sa se abtina de la actiuni de natura a impiedica desfasurarea normala a adunarilor publice si sa nu incite la asemenea actiuni prin viu grai, manifeste sau alte mijloace audiovizuale;
- c) sa nu introduca sau sa aiba, in timpul adunarilor publice, obiecte de natura celor prevazute la art. 12 alin. 1 lit. g) si j);
- d) sa paraseasca imediat adunarile publice sau locul unde acestea se desfasoara, cand au fost somati de catre organizatori, imputernicitii acestora sau organele de politie;
- e) sa nu participe la adunari publice in stare de ebrietate, sa nu consume si sa nu distribuie bauturi alcoolice sau droguri.

ART. 14

Este interzis ca persoane sau grupuri de persoane care nu au legatura cu adunarile publice organizate sa se infiltreze in randul demonstrantilor, cu scopul de a tulbura normala desfasurare a acestora.

SECTIUNEA a II-a
Obligatiile primariilor

ART. 15

Primariile municipale, orasenesti sau comunale sunt obligate:

- a) sa stabileasca prin decizie si sa aduca la cunostinta publica, in termen de 5 zile de la publicarea prezentei legi, locurile ce cad sub incidenta dispozitiilor art. 5;
- b) sa asigure, contra cost, serviciile si amenajarile tehnice solicitate in vederea desfasurarii normale a adunarilor publice;
- c) sa interzica desfacerea bauturilor alcoolice in locurile destinate desfasurarii adunarilor publice, in imediata apropiere sau, cand considera necesar, chiar in intreaga localitate, pe toata durata acestora;
- d) sa intreprinda orice alte masuri legale de natura a asigura caracterul pasnic si civilizat al adunarilor publice;
- e) sa restituie sumele avansate potrivit art. 12 lit. e), daca adunarea publica a fost interzisa din alte motive decat cele prevazute in art. 9 sau care nu sunt imputabile organizatorilor.

CAP. IV

Asigurarea ordinii pe timpul desfasurarii adunarilor publice

ART. 16

Comandantii organelor locale de politie si jandarmerie sau persoanele desemnate de acestia au obligatia de a asigura protectia participantilor si de a stabili impreuna cu organizatorii masurile ce trebuie luate pentru desfasurarea adunarilor publice declarate, in conditii de deplina ordine.

ART. 17

In cazul in care adunarile publice isi pierd caracterul pasnic si civilizat, politia si trupele de jandarmi vor interveni pentru impiedicarea sau neutralizarea manifestarilor ce tulbura grav ordinea si linistea publica, pun in pericol viata, integritatea corporala a cetatenilor, a trupelor de ordine sau ameninta cu devastari ori distrugerii de cladiri si alte bunuri de interes public sau privat.

ART. 18

In cazurile prevazute de art. 17, organele de ordine vor interveni folosind, in conditiile legii si in raport cu situatiile create, mijloacele tehnice din dotare.

ART. 19

Interventia in forta va fi aprobata de prefect sau de inlocuitorul acestuia la solicitarea comandantului fortelor de jandarmi care asigura masurile de ordine publica la locul adunarii publice.

Aprobarea interventiei in forta nu este necesara in cazul in care asupra fortelor de ordine se exercita violente care pun in pericol iminent viata, integritatea corporala sau sanatatea acestora ori a altor persoane sau cand exista indicii temeinice ca participantii pregatesc sau au comis o fapta ilegala.

ART. 20

Folosirea fortei se va face numai dupa avertizarea si somarea participantilor de a se dispersa, de catre ofiterul de jandarmi desemnat ca sef al dispozitivului de ordine. Pentru executarea dispersarii se lasa la dispozitie participantilor un timp corespunzator, determinat in raport cu numarul acestora si cu caile de afluire.

Avertizarea si somarea nu sunt necesare in cazul in care asupra organelor de ordine se exercita violente ori acestea se afla intr-un pericol iminent.

ART. 21

Avertizarea consta in folosirea de semnale sonore sau luminoase si atragerea atentiei participantilor, prin mijloace de amplificare sonora, asupra necesitatii dispersarii lor si respectarii legii.

ART. 22

Daca, dupa avertizare, participantii nu s-au imprastiat, se spun prin mijloacele de amplificare sonora cuvintele "Prima somatie: Atentiune, va rugam sa parasiti..., vom folosi forta", urmate de semnale sonore si luminoase.

Daca, dupa trecerea perioadei de timp necesare pentru imprastiere, se constata ca prima somatie a ramas fara rezultat, se trece la folosirea ultimei somatii, prin rostirea cuvintelor "Ultima somatie: Parasiti..., se va folosi forta", urmate de semnale sonore si luminoase.

Pentru perceperea somatiilor de catre toti participantii, inainte de folosirea mijloacelor de impiedicare sau constrangere, se emite un semnal luminos prin racheta de culoare rosie.

ART. 23

In caz de absoluta necesitate, cand se impune folosirea armelor de foc de catre organele de ordine, in conditiile legii, se repeta, in prealabil, ultima somatie si semnalul luminos prin racheta de culoare rosie.

ART. 24

Folosirea mijloacelor de impiedicare sau constrangere va inceta de indata ce s-a realizat degajarea spatiilor, imprastierea participantilor si s-a restabilit ordinea publica.

CAP. V
Sanctiuni

ART. 25

Incalcarea dispozitiilor prezentei legi atrage, dupa caz, raspunderea disciplinara, contraventionala, civila sau penala.

ART. 26

Constituie contraventii urmatoarele fapte, daca nu sunt savarsite in astfel de conditii incat, potrivit legii penale, sa intruneasca elementele constitutive ale unor infractiuni:

- a) organizarea si desfasurarea de adunari publice nedeclarate, neinregistrate sau interzise;
- b) nerespectarea orelor de desfasurare, traseelor de deplasare sau locului si perimetrului destinat adunarii publice;
- c) neluarea de catre organizatori a masurilor de intrerupere a adunarii publice, cand constata ca au intervenit fapte de natura celor prevazute in art. 2;
- d) participarea la adunari publice nedeclarate sau interzise si urmate de refuzul parasirii locurilor de desfasurare a acestora, la avertizarile si somatiile organelor de ordine facute potrivit legii;
- e) instigarea prin orice mijloace, initierea sau recurgerea la actiuni violente sau alte manifestari, cu intentia de zadarnicire ori tulburare, in orice mod, a adunarilor publice;
- f) refuzul de a parasi imediat adunarea, daca masura a fost dispusa de conducatorii actiunilor;
- g) organizarea sau participarea la contramanifestatii desfasurate in acelasi timp si in acelasi loc cu adunarile publice declarate, indiferent de modul lor de exprimare;
- h) introducerea sau desfacerea bauturilor alcoolice in locurile destinate desfasurarii adunarilor publice, pe toata durata acestora;
- i) refuzul de a parasi imediat adunarea la solicitarea organelor de ordine, potrivit legii.

Contraventiile prevazute la alin. 1 lit. a)-c) se sanctioneaza cu amenda de la 10.000.000 lei la 100.000.000 lei, iar cele prevazute la lit. d), e), f), g), h) si i), cu amenda de la 5.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Pentru contraventiile de la lit. a)-c) se sanctioneaza, dupa caz, organizatorii sau persoanele fizice responsabile pentru conducerea adunarilor publice.

ART. 27

Contraventiile prevazute la art. 26 se constata de politisti, ofiterii si subofiterii de jandarmi, precum si de primari sau de imputernicitii acestora, anume desemnati.

ART. 28

Dispozitiile prezentei legi, referitoare la constatarea si sanctionarea contraventiilor, se completeaza cu cele ale Legii privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor*) si ale Legii pentru sanctionarea faptelor de incalcare a unor norme de convietuire sociala, a ordinii si linistii publice, in ce priveste inchisoarea contraventionala**).

*) Legea nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor a fost abrogata prin Ordonanta Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contraventiilor, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, cu modificarile ulterioare.

Potrivit art. 48 din Ordonanta Guvernului nr. 2/2001, ori de cate ori intr-o lege speciala sau in alt act normativ anterior se face trimitere la Legea nr. 32/1968, aceasta se va socoti facuta la dispozitiile corespunzatoare din Ordonanta Guvernului nr. 2/2001.

**) De la data intrarii in vigoare a Legii de revizuire a Constitutiei Romaniei nr. 429/2003, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, potrivit art. III alin. (1) al Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 108/2003 pentru desfiintarea inchisorii contraventionale, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 747 din 26 octombrie 2003, referirea la sanctiunea inchisorii contraventionale se considera facuta la sanctiunea prestarii unei activitati in folosul comunitatii ori de cate ori o lege sau o ordonanta prevede ca o contraventie se sanctioneaza cu inchisoarea contraventionala alternativ cu amenda.

ART. 29

Constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la 3 luni la 2 ani introducerea sau portul, de catre persoanele participante in locurile destinate desfasurarii adunarilor publice, al armelor de orice fel, materialelor explozive sau incendiare, substantelor iritantlacrimogene sau cu efect paralizant ori al altor asemenea materiale, substante sau obiecte.

Constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amenda, daca fapta nu constituie o infractiune mai grava, opunerea cu violenta fata de organizatori, imputernicitii acestora sau fata de fortele de ordine ori impiedicarea lor de a-si exercita atributiile legale privind asigurarea ordinii in desfasurarea adunarilor publice.

CAP. VI Dispozitii finale

ART. 30

Prezenta lege intra in vigoare la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Pe aceeasi data se abroga Decretul-lege nr. 2/1990 cu privire la organizarea adunarilor publice si Decretul-lege nr. 39/1990 privind unele masuri referitoare la desfasurarea adunarilor publice, precum si orice alte dispozitii contrare.

ANEXA

Model de declarare prealabila

T

DENUMIREA ORGANIZATORULUI

Nr. din

Catre,

.....

(primarie)

- domnului primar -

Va facem cunoscut ca in ziua de luna anul
....., intre orele si, in localitatea,
judetul, locul se va desfasura o adunare
publica organizata de catre noi.

La adunare vor participa circa persoane.

Traseele de acces spre locul adunarii, precum si cele de dispersare vor fi

.....

Scopul adunarii publice il constituie manifestarea (aprobarii, adeziunii sau protestului) in legatura cu

Va asiguram ca adunarea se va desfasura in mod pasnic si civilizat.

Din partea noastra sunt imputernicitii sa asigure si sa raspunda de masurile privind buna organizare a adunarii, astfel incat aceasta sa se desfasoare in conditii pasnice, civilizate si sa nu degenereze in acte de violenta, domnii:

-*)

Personalul desemnat de noi sa execute masuri de ordine pe parcursul desfasurarii adunarii si pe trasee va purta urmatorul insemn distinctiv:

.....
In sprijinul bunei desfasurari a adunarii, solicitam din partea primariei si a organelor de politie luarea urmatoarelor masuri:

.....
Semnatura si stampila
organizatorului

*) Se vor indica numele, prenumele, alte date de identificare ale persoanelor imputernicite sa raspunda de organizare.

ST
